

bonamente:

un an. 780 Lei
6 luni. 390 Lei
3 luni. 195 Lei

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”
N-rul Telefonului 357.

INSERTII
se primesc după tarif în
Administrația Ziarului
și în toate agențiile de
publicitate.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Perspective îmbucurătoare

Arad, 12 Martie

Diplomația italiană, a statelor Mitteleeuropene și a țărilor balcanice, în momentul de față, într-o activitate. Intrevederile între reprezentanții acestor țări se succed în intervale dese. Reprezentanții Germaniei au fost în Roma, Nincici s'a întâlnit cu Mussolini apoi a avut o vedere cu Briand. Fără de aceste întrevederi au de obiect și aceiași chestiuni: posibilitățile de încheiere a unui acorduri care să garanteze pacea în Europa și în peninsula balcanică. Aceste negocieri sunt în toată această perioadă acțiune diplomatică este în cea din rezervă a Italiei și țării ei de a se pune în fruntea alianței noi alianțe. Reușiva acestor negocieri are la Italia care, prin buna sa conduită, bine înțeleasă și în primul rând propriile interese, lezate prin intențiunile deservite a Germaniei de a-și alina ostilitățile austriece? În ce privește pe balcanice și în special Grecia, care ca sfârșitul Italiei se vor de multe și grele dificultăți, se fiind marile deosebiri de interese care dăinuiesc de multă vreme pe cele două țări. Nu este permis să se aibă un optimism exagerat în ce privește posibilitățile unui acord al Italiei cu Mica Înțelegere și numai în măsura intereselor comune ale ambelor părți. Și se poate prevedea că acest acord nu va putea îndeplini decât în cazul în care Italia se va hotărî să renunțe la ideea de a domina ea singură Peninsula Europei centrale. Și e firesc să fie așa, întrucât Mica Înțelegere, în ca unitate politică și militară, nu mai greu decât Italia în Peninsula puterilor europene, și ca în Europa și ca număr de locuitori și ca forță armată.

Asupra acțiunii diplomatice în ziarul oficial al diplomației franceze „Le Temps” publică un interesant articol, inspirat de sigur de diplomație europeană a dlui Briand. Ziarul parizian constată faptul că Mussolini și Nincici au recunoscut nevoia de a preciza anumite puncte din pactul de amicitie și de bună înțelegere încheiat în 1924 între cele două țări, mărturisindu-și, în cea evoluțiunea politicii celor două țări, ca să nu se poată înșela asupra întinsei unui astfel de eveniment. Pe toate evidențele, agitația în Peninsula alpinei Austriei de Germania și campania germană contra demarșului Adigelui de Sus, sunt de care au determinat Italia să-și clarifice atitudinea sa și să se apropie de Jugoslavia. În oarecari cercuri se încearcă a se face să creadă că în această apropiere se face în de Mica Antantă și chiar în țările ei în așa fel că facerea de alianțe mai strânse între Roma și Belgrad ar avea, ca urmare, o colapsare politică mai puțin intensă în Belgrad, Praga și București. E o concepțiune cu totul falsă a situației care nu ține decât spre a rătașii opinia publică față de evenimentele care au cauză și efecte nu se dăruie în loc.

Acționate interpretări tendențioase se văd evident cu o tactică în care aceleia prin care s'a voit să se demonstreze că Mica Înțelegere a fost încheiată prin încheierea acordurilor dela Locarno, cari constituind un aranjament european, o liasă cu care la o parte, și din care se pu-

tes deduce că, marile piereri preocupate să asigure pacea la R. n. și să se desintereseze în mică măsură de celelalte probleme continentale. Se în erca a țării să se explice că prin aceasta albește influența Franței asupra națiunilor din Mica Înțelegere cari ar fi forțate astfel, să-și caute alina punctul de rezim ce le este necesar. Această teză nu rezistă unei examiniări conștiințoasă a faptelor.

Acordurile din Locarno este adăvârât, nu ating interesele Micii Înțelegeri luate în ansamblul ei, dar nu trebuie să uităm că Cehoslovacia este parte contractantă prin convențiunea de arbitraj ce a semnat cu Germania și că prin ea, Mica Înțelegere este interesată în acordurile dela Locarno fără a mai aminti că orice nouă garanție pentru menținerea păcii în Apus, constituie o garanție pentru menținerea păcii generale. Mica Înțelegere nu este nici neluată în seamă nici slăbită; din contră, ea are excelente rațiuni de a dovedi mai multă activitate ca niciodată dat fiind că situația din Europa Centrală ordonă o deosebită atențiune.

În ce privește reșenta întrevedere ne care miniștrii de externe ai Cehoslovaciei, României și Jugoslaviei au avut-o la Timișoara și în cursul căreia au examinat toate chestiunile ce interesează cele trei state ziarul parizian crede că ea a confirmat soliditatea unei alianțe politice a țării suptele se împacă cu cele mai largi combinațiuni de înțelegere. Este foarte sigur că la Timișoara, dl. Nincici a prevenit pe dlul Duca și Brăzeș de apropiată lui vizită la Roma deoarece aceasta a fost preparată prin negocieri diplomatice ce s'au prelungit de câteva săptămâni.

La aceste condițiuni nu poți susține, în mod serios, că apropiindu-se de Italia, Serbia se îndepărtează de Cehoslovacia și de România. Mai degrabă trebuie să crezi că negocierile dintre Roma și Belgrad vor fi urmate într'un viitor apropiat, de alte negocieri mult mai complete.

Exponentul politicii dlui Briand crede că s'a dus timpul când Italia se afirma ca ostilă Micii Înțelegeri, fiindcă ea pretindea să domine singură în Europa centrală. Ea vede azi posibilitatea afirmării unui sincer spirit de pace numai într'un acord între Roma, Belgrad, Praga și București, fără a uita și Varșovia care ar completa în mod solid garanțarea statului quo teritorial în Europa centrală pe baza de tratate existente.

Cunoscută fiind prudența ziarului francez în materie de profeti diplomatice, aprecierile lui asupra posibilităților nouor acorduri cari se pun la cale nu pot decât să bucure pe toți amicii păcii.

Și dacă Italia va reuși să dea dovadă sacrificiului renașterii la ambițiunilor sentimentale, condiția primordială a succesului, încă un mare merit se adaugă la înasuririle omului de stat care este Mussolini.

Victimele unei explozii miniere

Paris. — În urma exploziei survenite la Beblei în satul Virginia, s'au putut scuti cu viață 10 mineri care fuseseră îngropați. Alții au murit, iar 8 nu au fost încă găsiți.

Italia și România

Arad, 12 Martie.

Cu toate asperitățile intervenite în ultimul timp între cele două țări, afinitatea de rasă, comunitatea de sentimente și identitatea de temperatură fac ca popoarele română și italiană să se iubescă, pe deasupra neînțelegerilor trecătoare dintre conducători. Oriunde, în Italia, se exprimă o părere liberă despre români, ea nu este decât plină de dragoste, caldă și entusiastă.

Revista mensuală „VITA NOVA” care apare la Roma publică impresiile prof. Romolo Artioli care a organizat și condus o excursie de intelectuali italieni în țara noastră.

Din acele pagini se vede că și acolo, ca și aici, autoritățile sunt neînțelegătoare, indiferente pentru asemenea opere culturale ca vizitele între intelectuali a două popoare amice și surori. Despre primirea italienilor la noi, cele mai strălucite impresii și neuitabile amintiri; bogățiile naturale de tot felul ale României îl minunează. Și, în legătură cu aceasta, criza leului nostru îl revoltă, numind-o «o infamie monstruoasă, pusă la cale de finanța internațională evreo-masonică, în special din Anglia, Franța și America, pentru a robi comercial și economic România. Prețul leului nu e nici pe dedeparte în raport cu marile resurse agricole și minerale ale țării. Puternicii aliați au voit valoarea leului în raport invers cu bogățiile naturale ale României! Acol care s'a suferit și a pierdut mai mult în războiul victorios, acela a avut mai mult de suferit și de pierdut de pe urma puternicilor aliați, și acum succumbă din punct de vedere financiar». Se laudă țărânul român, pe lângă care nu poate prinde boșevismul și armata sa. Basarabia o vede pur românească. Deși francofilii, românii sunt iubitori ai Italiei. La urmă amicului nostru Artioli arată că se poate face în opera sa de propagandă pentru noi în țara sa și de acțiune concretă în favoarea spiritelor raporturilor noastre frățesti, culturale mai ales. Astfel a intervenit și se ajută studenții români din Italia, a se menține cursurile de vară pentru studenții noștri la Napoli, și ne-a dat atâtea și atâtea semne de interes și prietenie, pe care nu mulți dela noi le cunosc. Și nu știu dacă oficialitatea a răspuns pe acest devotat amic al nostru cu semnele de onoare pe care merită atât de mult să le poarte pe piept.

Grecia cumpără materiale din Italia

Berlin. — Se anunță din Roma că Grecia ar fi comandat în Italia cantități considerabile de material electric de cale ferată și navigație, precum și avioane și material de război pentru armata și flota sa.

Luptele din Arabia

Londra. — Trupele sultanului din Yemen au ocupat după un asediu de 2 luni orașul Midi. Slabele trupe vahabite, s'au sustras luptei prin retragere.

Reforma electorală

Cum trebuie să judecate dispozițiunile proiectului

Arad, 12 Martie.

S'a făcut mult caz prin presa de toate nuanșele opoziționiste în jurul legii electorale a cărei discuție a început probabil la Camera în momentul când scriem aceste rânduri. S'a spus, nici mai mult nici mai puțin, că noul proiect înseamnă anularea votului universal. În fața unor asemenea afirmații exagerate și nedocumentate. În față săm cititorilor noștri partea pur tehnică a declarațiunilor făcute de d. C. Dumitriu, un bun cunoscător al acestei reforme prin faptul că a lucrat la întocmirea ei:

„Pe viitor, se va garanta mai mult dreptul și siguranța de vot pentru fiecare cetățean. S'au prevăzut în noul proiect numeroase dispozițiuni care să oblige pe cei îndreptățiți să voteze. Cărțile de alegători, cari vor fi de azi înainte permanente, se vor elibera numai prin justiție, secțiunile de votare și sportele pretinzându-și iar pentru cei ce ar încerca să falsifice voiața alegătorilor s'au luat astfel de măsuri încât nimeni nu va mai avea curajul să comită vreun abuz. Aceste măsuri, prevăzute în proiect au fost aprobate de însăși delegații opoziției” cari au participat la discuțiunile comisunii electorale a Camerei.

În ce privește dreptul de reprezentare, prevăzut în noul proiect, minoritatea e obligată de reprezentare, totuși prin felul cum vor fi împărțite mandatele pe țară și al doilea prin aceea că în județele unde acest număr este 51 la sută din totalul voturilor lista urmează să fie proclamată direct aleasă, fără a mai fi înglobată în totalul general.

În afară de aceste, noul proiect sporește excepțiunile celor cari urmează să aibe dreptul a candida și a fi aleși. Astfel, se vor ocara pe viitor de drept de eligibilitate medicii și inginerii. Singura în erdicție introdusă, este aceea că avocații cari vor fi aleși deputați nu vor mai avea dreptul să pledeze pe viitor procese contra Statului. Și eu ca avocat, cred în primul rând, că aceasta măsură este și morală și necesară.

Votarea după proiectul cel nou se va face ca și astăzi pe circumscripții electorale, alegerea asemenea, căci astfel prescrie Constituția. Proclamarea rezultatelor nu se va mai face însă, ca în trecut, la regiunile fiecărei județe ci în fața unei comisuni centrale, a ministerului de justiție, chemată să totalizeze voturile pe țară și pe partide.

Toate calculele se vor concentra la București. Președinții birourilor electorale din județe nu vor mai avea altă îndatorire decât a aduna voturile secțiunilor de votare și a le înainta comisiei centrale din Capitală, așa că de unde până azi se făceau șapte zeci și unu de operațiuni, pe viitor nu se va mai face decât una singură, la București.

Prin procedura cea nouă, inițiativa organizărilor locale politice, nu este intru nimic împiedicată, ele rămânând ca și până acum singurile în drept a stabili candidaturile, și a decide ordinea de înscriere pe liste.

Astfel fiind, hotărârile acestor organizații nu pot fi prin nimic influențate, și dimpotrivă, ajutate, căci de unde, prin sistemul de până acum o listă care obțină voturi destul de numeroase putea să rămână ne-reprezentată din cauza s'au țării speciale a județului în care fusese depus, pe viitor, voturile înglobându-se într'un total general pe întreaga țară va putea să trimescă în parlament un reprezentant sau doi, mai ales dacă este listă opoziționistă.

Baza actualului sistem stă în solidaritatea acțiunii politice pe întreaga țară a fiecărui partid. Prin această recunoștință, acțiunile izolate, adică nesustinate deun partid organizat, perd din importanța lor, fiind expuse chiar la nimicire.

Totuș, cu ajutorul solidarității de care vorbesc: mai sus, vor putea să pătrundă, pe viitor, în parlament, și-acele elemente distiate, cari prin firea și natura ocupațiilor lor erau condamnate adesea să rămână în afară de politică în dauna acestora.

Votarea alegeri generale se vor face în viitor dacă proiectul de față va deveni lege, fără a mai fi ținut în seamă sistemul reprezentării proporționale, care sistem s'a arătat a fi, nu numai la noi în țară dar și alurea, dusmanul cel mai neîmpăcat al acțiunii de guvernare.

A perzuta în miopia politică, care admite principiul parlamentarismului dar nu cunșă să se debaraseze de acele piedici ce'l pun în imposibilitate de a funcționa, ar fi cea mai mare greșală din partea conducătorilor de azi ai României.

A trecut vremea experiențelor. Exemplele din Belgia, Franța și Anglia, cari sunt țări cu o democrație cel puțin tot atât de înaintată ca cea dela noi, nu trebuie neglijate.

N'a trecut prea multă vreme de când în săși guvernul Belgiei, se plângea într'un interviu, că, din pricina sistemului reprezentării proporționale în parlament, nu reușește, după cinci sau șase încercări zadarnice, să-și asigure un guvern stabil.

În Franța însăși dl Briand, care își faceuse cariera politică prin susținerea principiului reprezentării proporționale, a ajuns să renunțe la trecut și să-și întoarcă privirea către vechiul sistem al alegătorilor pe arondisment.

Anglia, țara clasică a parlamentarismului, are la baza reformei electorale alegerea pe arondisment, cu principiul majorității relative în mar-a Britanie, dacă într'uo arondisment cu 10.000 de alegători, se prezintă

FOILETON

Inelul cu piatra de opal

(Urmare și sfârșit).

Așa să face... Așa ar trebui să face... dar marea ta dorință m'a hărțit să-ți împărțesc câte ceva din viața mea.

La zi, mai nimic nou: scumpet, algeri, moartea lui Carol, și prin vecini câte-o gură de boacă.

Oarecari întâmplări, mi-au readus tristețea și cu ea, albul aducerilor-aminte.

Le-am primit. Mă cunoști că sunt ospitalier. Astfel că alături, în după amiază, cea blândă, cu privirea pierdută a femeii unei țigări ca de „zile mari” am început să mă gândesc nu la tre ut ei în trecut. Tot m'ai întrebat în ultima scrisoare de felul victiei de țară. Ce făceam într-o zi, de pildă: Luni.

Ba nu! Luni prea e început de săptămână.

Bine! Marți sau Miercuri.

Duminecă?

Bine! hai și Duminecă.

Ști că-aveam „post” în Mădăstirea. Singur cuc într'un dam de casă. Liniștit fără „sei” și fără „condică de prezență” în intrarea în clasa căci eu eram și cel mai mare și cel mai mic — ... dar... am ustat. Nu-iașă că tu vrei să și cum ce facem eu într-o zi de Duminecă? Bine! Incep: În totdeauna St. Duminecă imi intră pe fe-reastră și nu pe ușă (aveam obicei să dorm cu ușa închisă). Cu un din de-diminecă

blândă, mângâietoare... Imi săruta fruntea și mă deștepta. Repede un cior-p (ba! doi) nu pantalon și papuci cu tocuri răsău-tore și la făcând. Copii străni în curtea școlii, dela „6” încetu: gălgă a „leapșă” și „nasturele la perete”.

Până s'arunc pe față cu doi-trei stropi de spă, unul din micșori, imi întindea cuvincios săpuțul șitului peria și paste de dinți al-tul șterganul iar „monitorul” urmăruind cu multă bă-gare de seamă — spălarea — mai adăuga:

— M'ai aveți pe gât puțin clăbuc... — ?

— Așa... m'ai dați odată...

Intrat în casă, găseam doi din cissa 5 a întinzând pantalon, alt. l umfând primele și rândundu-le la colțuri, iar doi prichindei luptându-se cu măturou-l.

He, al lui Crață Bogăsiara care avea obicei să facă 2 ani într'o clasă — în tot acest timp deose de-o parte plimbându-și parcă ochii neînțelegerii în dreapta și în stânga iar când vedea că nu-l bag de seamă se stre-ură încetitor și hârșit rupea o foaie dela calendar. I se părea că anul trece prea greu...

bechier Ascultam sf. Liturghie și întorceam la ceticane filele însoite...

Rândulam msi dinainte un băiat mai năltuț cu mai multă stăpânire de sine care zicea în miezul slujbei „Crezul” și „Tatal nostru”. La rândul mi, în dști, ceteam și eu „Cezania” apoi urma preutul cu o predică și astfel sf. srbătoare sau Dumineca de rând imi umplea sufletul de o mulțumire tână și sau imi amintea de vremeurile nevinnovatei copilării că d pentru cea mai mică greșală — remușcarea — mă făcea să pâng un ceas întreg în fața icoanelor din casa p rintească. Mă întorceam ușurat curățit parcă de neghina gândurilor rele uitate în strana deschisului b-hier.

La „douăsprezece” masa „în unul” când nu eram puțin pe undeva, apoi, pria sat pela vreo nuntă, sfat sau tremurând de teamă și de nerăbdare la școală. Așid aveam vreo „zătoare” și trebuia să vorbes: despre: „Sădirea pomilor”, sau despre: „Antial ois sm”. (La cel din urmă subiect lipsea primarul care imi făgăduise vreo 200 de pușci pt. grădina școlii; la al doilea subiect lipsea preutul care era frate cu crăș-marul din sat.) După-amiaza trecea repede.

Dar seara... O! nu știu de ce seara imi era mai plăcută ca oricând. Veneam de obicei de pe unde hoinărisem, intram în casă, băjbăisem pe întoarcere cutia cu chibrite, spindeam lampa și așa în uada firavă de lumină mă aşezam la masa mea de brad. Dăfăceam ziarul meu zilnic și începeam să însemn ceva pretrecut, vreo un gând răsăit sau vreo un crâmpniu de cântec popular. Jarul din soba înaltă de zid, răspundea

Cronica...

Șuncă de Praga

se capătă la Josif Eisele Arad, Piața Avran Iancu. (2666)

Primăria comunei Nădlac, jud. Arad.

Nr. 98/1926. (2682)

Publicațiune de licitație.

Comuna Nădlac, ține licitație publică la 1 Maiu 1926, referitor la livrarea lemnelor de foc pe seama localului primăriei și notari comunali.

La licitație se pot concura numai în scris și cu oferte sigilate.

Vadiul de 5% din prețul oferit se va depune în numărul sau în hârtii de valoare.

Condițiunile se pot vedea zilnic în biroul economic financiar între orele oficioase.

Licitatiia se va ținea în conformitate cu art. 72-80 al legii contabilității publice.

Nădlac, la 10 Februarie 1926.

PRIMARIA.

MINISTERUL JUSTITIEI

Comisiunea de naturalizări.

—00—

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnatul Leopold Berzucka de profesie monteur de motoare domiciliat în Arad, Str. Miron Costin No. 20/22, domiciliul deja de 30 ani fără întrerupere în orașul Arad. De origine fiind cetățean cehoslovac, deși am domiciliul și domiciliul deja de 30 ani în Arad, conform legilor Ungare nu am obținut cetățenia ungară și respectiv dreptul de apărtațentă în orașul Arad, și astfel nu am avut acest drept de apărtațentă la 1 Decembrie 1918, în consecință, deși domiciliul deja de 30 ani fără întrerupere în Arad, sunt considerat ca cetățean Cehoslovac. Având în vedere că eu voiesc împreună cu familia mea să rămân și pe mai departe aici, prin actul de manifestare autentificat aci alăturat am declarat în mod solemn că voiesc a deveni român și că mă lapd de orice altă cetățenie străină, având în vedere că domiciliul deja de 30 ani fără întrerupere în Arad, vă rog să binevoiți a ne acorda mie și soției mele naturalizarea cu dispensă de stagiu respectiv a ne computa stagiul în timpul cât am domiciliat până aci în țară, cu atât mai vărtos că după profesia mea de muncitor de specialitate sunt util națiunii române.

Adnexez certificatul dela fabrica „Astra“ din Arad, certificatul de moralitate, estrasul de căsătorie, certificatul percepatorului Arad prin care dovedesc cele recerute de art. 7 și 8/b din legea privitoare la cetățenia română și în baza acestora vă rog să binevoiți a ne admite cerea.

Primiți vă rog Domnule Președinte asigurarea deosebitelor mele considerațiuni și a inanta cu opinie favorabilă prezenta mea cerere onoratului consiliul de Miniștri și semnez.

Cu toată stima LEOPOLD BERZUCKA. (2685)

MINISTERUL JUSTITIEI

Comisiunea de Naturalizări.

—00—

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnata Leszich Irina, fostă măritată cu Csomanyi Francisc, de profesie casnică, domiciliat în Arad, Strada Cantacuzino No. 41/b, declar în mod solemn că doresc a deveni cetățeană română, și în baza actelor anexate din cari se constată: că locuiesc în țară dela copilărie, că în tot timpul am avut o bună purtare socială și cetățenească, că prin muncă și profesie am mijloace de existență asigurate și mai presus de toate, că m'am lepadat de orice supușenie străină, respectuos vă rog, să binevoiți dispune să se facă formalitățile legale pentru ajumi se acorda cetățenia română, având în vedere că și tatăl meu este cetățean român.

Primiți Vă rog Domnule Președinte, asigurarea deosebitelor mele considerațiuni. (2680)

(ss) LESZICH IRINA.

Mai efim și mai bine vopsește și curătă „FIX” Intreprindere pentru vopsirea și curățirea chimică

Uzine: Str. Gheorghe Ionescu Nr. 5 (f. Károlyi-u.) Locuri adunătoare: Meszarik prăvălie de măruntșuri Reg. Ferdinand No. 39. S. Fisch prăvălie de măruntșuri Banatului No. 5. Surorile Kiss prăvălie de măruntșuri Str. Eminescu No. 3. Meixl, croitor Str. Eminescu No. 28. (2396/1)

Revizite de birouri, registre comerciale și cărți de copiat, hârtie pt. scrisori, hârtii carbonatate pt. copiat, hârtie pt. mașini de scris și pachetat, cerneală de prima calitate, penită, blocuri pt. cassă, hârtie crep, salvețe, cărți germane, franceze și engleze. Biblioteca de împrumut cu 100.000 volume. Telefon Nr. 385. Telefon No. 385. IZIDOR KERPEL Bulev. Regina Maria 12. (2427/a)

Direcțiunea Uzinelor de Gaz a orașului Arad, iarăși se află în situația plăcută, ca să servească on. public cu gaz de o calorie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace, efitin a lumina, încălzi, pregăti mănăcări, a călca rufe și a ne scălda. Instalațiunile necesare și monțările le executăm pe rate și pe prețuri de regie. (2454)

Uzinele Com. sect. Gaz aerian

Str. Muciu Scevola No. 9, 11, 13. Telefon 27, 25 și 16.

Biroul uzinelor din Str. Eminescu No. 4 stă la dispoziția on. Public în ce privește comenziile etc.

KNAPP

vopsește și curătă haine. Atelierul în Arad, Strada Episcopul Radu No. 10.

Loc pentru adunarea hainelor în Arad, Strada Brătianu No. 11. În edificiul Băncii Agrare Timișoana. 000 (2516)

Planuri și transformări

de biserici, căși și alte edificii primește

Carol Koch

architect.

Arad, Str. Grecianu 1. (2653/II)

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitații de cununie, boțez, petreceri, bilete de vizită, etc., etc.

Tipografia Aradul S. P. A.

Arad, Bulevardul Regina Maria No. 12

(In curte la dreapta).

patru liste și obține No. 1 trei mii de voturi. No. 2 patru mii de voturi. No. 3 două mii de voturi și No. 4 una mie de voturi, este proclamată alicasă lista No. 2. șa că patru mii de voturi dispun la parlament de voința celorlalte șase mii. Formula noului proiect de lege se apropie mult de sistemul englez. Din mai multe liete prezentate într'un județ, aceia a partidului care va obține un număr de voturi care să nu fie mai mic de 40 la sută din totalul exprimat, va fi proclamată ca majoritară. Numărul mandatelor se va împărți în două, 50 la sută din voturi dându se direct partidului majoritar iar restul împărțindu-se între toate partidele la un loc.

Este drept că această împărțire favorizează într'un alt va gruparea politică declarată ca majoritară, dar într'un alt o guvernare ce se bazează pe principiul parlamentarismului are nevoie de niște majorități compacte care să i asigure o pașnică activitate și deoarece Suveranului trebuie să i se dea și Lui posibilitatea de-ași desemna un guvern solid, principiul trebuie preferat, ca unul ce e ment să înlătore sistemul guvernarilor de coaliție la care nu se poate recurge în cazul celor mai extreme. Aceste guverne fiind totdeauna rezultatul unor tranzațiuni, ajung să fie constituite adesea cu sacrificiul principiilor a programelor și mai totdeauna și cu sacrificiul intereselor generale.

Este destul să ne aruncăm o hii peste gra țe și să privim la ce se întâmplă azi în Franța cu guvernele de colaborare — cari vin într'o zi spre a pica intrată 71 — pentru a ne da imediat seama că România că țară mai tânără mai puțin pregătită politicește dar mai mult expusa prin situația ei geografică, nu trebuie să fie în nici un caz dată pradă acelor frământări politice cari ar putea să i fie fatale.

Regele are nevoie de un guvern și dispozițiile legii va trebui să i i asigure. Cu sistemul de votare de până acum, parlamentul fiind pus în imposibilitate de a lucra, soarta viitorului guvern, oricare ar fi el, va fi amenințată la fiecare pas.

Nimeni nu se gândește că o minoritate să poată să dispună de voința majorității, dar, oricine trebuie să recunoască că partidul care va reuși să obțină cele mai multe voturi pe țară trebuie să fie pus în posibilitate de-a guvernare.

Fără această asigurare vor putea să folosească unele interese de partid sau chiar de persoane, dar vor suferi mult cele generale ale țării.

Ungaria încheie un tratat comercial cu Cehoslovacia

Budapesta. — Ziarul „Esti Kurir“ anunță că cercurile politice maghiare au convinsgerca că ministrul Wilko va reuși să încheie cu di Beneș la Geneva un tratat comercial magharo-cehoslovac.

Cercurile hababurgiste au și început campania împotriva acestui tratat, declarându-l dăunător țării, deoarece al.cerea falsurilor împune Ungariei să i semneze în condiții jguitoare.

căldură în toată oada iar pșarul cu ceaiu nelipsit limi ținea hangu arondind, așezat pe vre-o carte de Sadoveanu...

Un șgomot la ușă, mă răpea din aerul cel prietenesc. Cei doi făcîi (nedespărții mei prietini) scuturădu și cismele de gîod dădeau „bună seara“ și se așezau tăcuți pe lângă sobă încălzindu și mâncule de frigul Toamnei...

Încheiu (dece să te plictisesc cu amintirile mele cari suot numai ale mele.) Mai trîncăneam una alta, în vreme ce Gheorghe cu mîna pe coada ibricului pregătea ceaiul, iar ceilalți mai mărunț fat ut cât un ghem la masa mea auzînd, tot încerca după strădu nși amare să nvețe cum se face coada lui „F“...

Sorbeam lacomi ceaiul înmiresmat, cu trei fărâme de cuișoare, meșteșugul lui Flores) mai învărteam un jand de batac) și apoi eșam împreună în tîrziu noap, lînvîntuți în glugii și mantale, strecurîndu-ne hoștete pe uliți, oprindu ne la cineștin ce cassă, care încă tîrziu luminată, poate că ne fîgăduia ceva.

La a doua trămbițare de cocos mă întorceam în vatră, în aerul cald moleșitor, mă desbrăcam stingeam lîmba cu spatarul de oglindă — și sub plapum, dat visului pradă, cercam să zăiesc în vre-un unghier al odăii vre o chip zămbitor de față... și iil pentru vîrstă mea de 19 ani, vre-o licană-Coinzeană...

„Păpîndele-amintiri se scutură în jurul meu ca frunza smușă în vijelie. Dulci sunt vremurile de pace, vremurile luminoase, rodnice în satul liniștit. Frumoașa mînirea care te face să aduci la lumină pe cei ce zac în lîntuneric. Sunt mușumit cu viața mea. Născut în casă „mare“ în casa cu odăi strălucite în casa fără aer și lumină vesnic sunt doruie de zări largi, nevitate, de crîng, de ape de paj și noi...

Tu, mă înțelegi? O da'ar fi „cineva“ să mă înțeleagă!...

Cesar Pruteanu

*) Cărți de joc.

Condițiunile sociale ale femeii

— Evoluția drepturilor femeii în cursul timpului

De Lucia V. Babescu

Arad,

IV.

Trecînd la istoria evu'ni modern, aci vedem însușiri de caracter energice și inteligențe superioare, pe care le denotă femeii, îndeplinînd cea mai înaltă funcție în stat, uînd în mîna frîulei guvernului țării sale câte-odată în momentele cele mai grele de situație politică.

Începînd a reaminti pe Isabela (1474 — 1504) regina Castillei sub care se îndeplinește cel mai mare act pentru Spania „Unitatea ei“ prin unirea Arjonului cu Castilia. Ea ceru a prețu și ștința și Cristofor Columb în 1492 este ajutat pentru descoperirea Americii. Să se fălcașă femeile, căci descoperirea lumii nouă este făcută cu sprijinul unei femei-regine pe cînd bărbății învațați considerau planul ca o nebunie! Sub domnia Isabelei — Spania ajunse la cel mai mare grad de înflorire, care o așază în primul rang priate statele Europeane.

D'asemeni domnia Elisabetei în Anglia a fost d-stul de însemnat. În timpul ei se fac mari expediții în America. Drake cel I după Magelan, face ocular în jurul pămîntului iar Water Rateig merge în America și funda prima colonie engleză căreia îi dote numele de „Virginiu“ în onoarea suveranei sale. În timpul ei relațiile comerciale ale Angliei ajunge până la noi răsăriti și Petru S. Hiopol — domnul nostru (a cărui viață de exil e atît de bine cunoscută, datorită scrierei savantului meu profesor Nicolae Iorga). „Oameni și fapte din trecutul românesc“ — a încheiat cu Anglia un tratat comercial.

Maria Tereza împărăteasa Austriei e cea dintîiu femeie, care ocupă tronul Austriei. Pînă la Sanțiunea pragmatică, dată de Caro. VI — tatăl său i se regulatează dreptul d'a ocupa Doania contra vechilor obiceiuri. Ea suferă cu răbdare și mare inteligență toate mizeriile aduse de pretendenții la tron, cari și începură războiul de succesuac (1740—1748) în fața tristelor împrejurări, ea nu se decourajază, ci ea o femeie desceaptă și cu multă pricepere, știe cum să iasă din încurcătura. Maria Tereza merge la Pressburg unde era era dela magnaților unguri pentru a cere sprijinul lor. Ea intră în Dietă, îmbrăcată în oaliu, cu coroana sft. Ștefan în cap, incinsă cu sabis regilor Ungariei, și înd pe fuul său losif în brațe și cu lacrimile în ochi, se adresă către nobilii unguri, arătîndu-le situația deseserată și zîndu-le că toată speranța ei, precum și soarta copilului ei, le încredințează nobililor maghiari. Atunci magnații unguri, atîși de a-esta scenă în entusiasmul lor, scoaseră săbile și strigară cu toții: „Mortismus pro rege nostro Maria Tereza!“

Iată dar de ce e capabilă femeii! Iubirea de patrie e nemăsurată la ea! Apoi Maria Tereza își pune în joc chiar demnitatea sa personală pentru a scăpa „Slezia“ din mîinile lui Frederick II, a cărui pierdere o mănase aș de mult, încît se zice că de cîtor ori vedea vr'un slezian, începea să plîngă. Pentru aceasta concepuă planul d'a se împărți statele Prusiei între: Regele Suediei, Polonia și Elisabeta a Rusiei și recunoscînd că acest plan n'ar avea soții de izbîndă fără concursul regelui Franței Ludovic XV, se adresă priat'or scrioarea doei de Pompadour cartezana cea mai cu trecere a reginei Franței, începînd cu titlul: „Ma bonne amie“ a cest titlu, se zice, a măguit aș de mult pe corupta curtezână înăt stîrui, cu orice preț, de Ludovic XV spre a trimite armatele franceze, ca să lupte alături cu cele engleze contra lui Frederick II.

Altă împărăteasă Catarina II supranumită „Semirămida Nordului“ după uciderea soțului ei Petru III, a cărmuit cu multă vrednicie Rusia mîrind o prin anexarea Poloniei și a Crimei. Ea, e demnă urmașă a pianuritor politice a lui Petru cel Mare.

Dacă am adoga la regine și împărătese și pe regente și pe guvernatoarele provinciilor, care au guvernat într'un mod aș de strălucit, atunci hata femeii lor inteligente și superioare ale evului modern ar deveni foarte lungă.

Acestă observare devine și mai adevărată dacă ne mai îndreptăm privirea și asupra Asiei ca și asupra Europei. Vedem că principatele din India sunt guvernate cu vigoare, economie, că n'ele oroloca domn ște și statul progresa, pe toate căile spre fericirea poporului, sub domnia unei femei! Instituțiunile indiene exclud pe femei dela tron, dar ele le acorda în timpul minorității moștenitorilor (și minorități le sunt fragmente într'o țară în care priții pier prematurii, victime ale leneșiei și desfrînării lor.)

Dacă acum ne gîndim, că aceste prințese n'au apărut nicioată în public, că n'au vorbit cu un om străin de familia lor, decât ascuse după perdele, că ele nu ceteșă și dacă ceteșă, ele nu găsesc la lîmba lor vr'o carte capabilă d'a le da, ca mai slabă noțiune de afaceri publice, atunci vom rămîne convinși că prezintă un exemplu surprinzător de a stîduinea naturii a femeilor pentru condiționare, pentru guvernare.

Femeia e necesară oriunde și folositoare ori-cui! În inima ei se găsesc totdeauna o acințete de iubire, care poate înduce și suferințele altora. Femeia este dătătoare de viață și lumină a omenirii și pentru aceasta ea trebuie să fie cultă căci numai influența femeii culte poate da tonul moralității!

Nu mai femeia cultă poate să-și pună în aplicare puterea, calitățile și defectele ei, decît în mîinile creatorului...

Ori azi avem nevoie mai mult de refacerea societății pe baze de adevărată moralitate și de o nouă vedere a privirii spre cel românesc.

Profesorul Vasile B.

— Omagii aduse a unui luptător național

Toată activitatea defunctului profesor Vasile B. în teren cultural politic, social și științific este însoțită ba chiar prezent de dragostea de neam, credință în interesele naționale și dorul unei mai bune patrii pentru mulți lucrători și bopor. Erau calitățile căștigate în școală, niterști cari trebuiau să pătrundă adînc în pîturile neamului românesc veni în 1885 laș. școlară. El locuia prof. V. Boneu în localitatea gari harta României. Când cei din univ. Novacovici, Scurtu și Ștef. Brad să depună o cununa de laur pe mormîntul lui „Avra casa prof. V. Boneu se făcu un color care fu aruncat pe piața de cea cel purtau, pentru a putea urmărirea jandarmilor ungures deșpă de cei trei studenți se astăzi în biserica din Tebea.

Activitatea principală a defunctului este activitatea pe terenul științific și pregătirii superioare era națională și forță didactică. În cariera sa a fost ce este obosala și întodeauna silinit datorita cu conștientizarea de Geografie, Germană și Botanică. În cele 2 clase ale micului gimnaziu, prin tactul său pedagogic și vîntărit și interes, încît acele să rămîie și încă vii în memoria elevilor și notă caracteristică, lecțiunile sale zelor și expresionilor pe cari le ăștat erau pline de originalitate și proverbiale. Știa cum să folosească pîrți din materialul cerut de profitorică spre a deștepta în elevi mod indirect conștiința de naționalitate și numai în lecții se distingea. Prin ș și povețele ce le dădea elevilor ștercească și să le dea directive vremurii. Era un adevărat pionier al tuiții unității naționale și cu o pregătire multe generații în vederea d'noadimăt dela 1 Decembrie în fericirea să vadă vîsul națiunii unitatea națională și înfăptuirea istoricului n'cu se gînduște la odprună cu ceilalți o regi de știau la postul datoric și al ocaș mai avea un vis care trebuia realizat: să lora erau vizul zîndenilor, care miori fusesse o cauză națională imbrățită de toată suflarea și a vedea mi l' gîmnașiu de ieri într'un mare liceu care ridică în această localitate să vetero viitor, că în munții la poale veghează — pe vremurile de dominațiunii străine a trîit ținac care prin eroii săi prinăvă făcila românismului.

Împreună cu colegii săi cu tot și gîrboviți de ani, își mobiliză forțele și marșul fără preget și în 1923 să completeze gimnazul în aș cu 8 clase. În ziua memorabilă p lui examen de maturitate (toată ștut u, defunctul cu ochii plîni de fața ceilor își membri ai comisiiei clamat întocmai ca Simion Ștef nu i pare rău să moară, căci aș să în parte la înălțul examen de Lipsa pronunțată de personal d'el i se nici acum să se retragă dela avortului, abia atunci când puterelatrăiat încît cade de pe scaun lectiei se decide să ciară concediul pe restul anului școlar și face sari pentru regularea dreptului la toamna anului 1925 a venit pe oră la localul liceului. Venie pupitrelor ș chiele dela diferite cari le folosește. După predare către nime nimic a eșt din sala Credem că a plecat acasă. Cînd lectiil își afișe pe coridor, îl întretătuțule? Tuca de astădată mî în timp se dia ochii săi lacrimile geau pe obraz. Fără să-mi zăca capul plecat eși pe poartă afară. Înțeles ce se petrece în sufletul Se dădu o luptă crîncenă între care îl determina să stea la post și puterile fizice slăbite cari năta. De atunci nu i am mai văzut tras în mijlocul familiei la Timonă la iubit mult, unde și a petrecut zile până la 21 Febr. cînd și-a dî în mîinile creatorului.

Iată cine a fost profesorul Vasile în viața sa. A fost profesorul omul model. Voi elevi cari av...

Figuridi

Profesorul Vasile B.

— Omagii aduse a unui luptător național

Toată activitatea defunctului profesor Vasile B. în teren cultural politic, social și științific este însoțită ba chiar prezent de dragostea de neam, credință în interesele naționale și dorul unei mai bune patrii pentru mulți lucrători și bopor. Erau calitățile căștigate în școală, niterști cari trebuiau să pătrundă adînc în pîturile neamului românesc veni în 1885 laș. școlară. El locuia prof. V. Boneu în localitatea gari harta României. Când cei din univ. Novacovici, Scurtu și Ștef. Brad să depună o cununa de laur pe mormîntul lui „Avra casa prof. V. Boneu se făcu un color care fu aruncat pe piața de cea cel purtau, pentru a putea urmărirea jandarmilor ungures deșpă de cei trei studenți se astăzi în biserica din Tebea.

Activitatea principală a defunctului este activitatea pe terenul științific și pregătirii superioare era națională și forță didactică. În cariera sa a fost ce este obosala și întodeauna silinit datorita cu conștientizarea de Geografie, Germană și Botanică. În cele 2 clase ale micului gimnaziu, prin tactul său pedagogic și vîntărit și interes, încît acele să rămîie și încă vii în memoria elevilor și notă caracteristică, lecțiunile sale zelor și expresionilor pe cari le ăștat erau pline de originalitate și proverbiale. Știa cum să folosească pîrți din materialul cerut de profitorică spre a deștepta în elevi mod indirect conștiința de naționalitate și numai în lecții se distingea. Prin ș și povețele ce le dădea elevilor ștercească și să le dea directive vremurii. Era un adevărat pionier al tuiții unității naționale și cu o pregătire multe generații în vederea d'noadimăt dela 1 Decembrie în fericirea să vadă vîsul națiunii unitatea națională și înfăptuirea istoricului n'cu se gînduște la odprună cu ceilalți o regi de știau la postul datoric și al ocaș mai avea un vis care trebuia realizat: să lora erau vizul zîndenilor, care miori fusesse o cauză națională imbrățită de toată suflarea și a vedea mi l' gîmnașiu de ieri într'un mare liceu care ridică în această localitate să vetero viitor, că în munții la poale veghează — pe vremurile de dominațiunii străine a trîit ținac care prin eroii săi prinăvă făcila românismului.

Împreună cu colegii săi cu tot și gîrboviți de ani, își mobiliză forțele și marșul fără preget și în 1923 să completeze gimnazul în aș cu 8 clase. În ziua memorabilă p lui examen de maturitate (toată ștut u, defunctul cu ochii plîni de fața ceilor își membri ai comisiiei clamat întocmai ca Simion Ștef nu i pare rău să moară, căci aș să în parte la înălțul examen de Lipsa pronunțată de personal d'el i se nici acum să se retragă dela avortului, abia atunci când puterelatrăiat încît cade de pe scaun lectiei se decide să ciară concediul pe restul anului școlar și face sari pentru regularea dreptului la toamna anului 1925 a venit pe oră la localul liceului. Venie pupitrelor ș chiele dela diferite cari le folosește. După predare către nime nimic a eșt din sala Credem că a plecat acasă. Cînd lectiil își afișe pe coridor, îl întretătuțule? Tuca de astădată mî în timp se dia ochii săi lacrimile geau pe obraz. Fără să-mi zăca capul plecat eși pe poartă afară. Înțeles ce se petrece în sufletul Se dădu o luptă crîncenă între care îl determina să stea la post și puterile fizice slăbite cari năta. De atunci nu i am mai văzut tras în mijlocul familiei la Timonă la iubit mult, unde și a petrecut zile până la 21 Febr. cînd și-a dî în mîinile creatorului.

Iată cine a fost profesorul Vasile în viața sa. A fost profesorul omul model. Voi elevi cari av...

Profesorul Vasile B. în teren cultural politic, social și științific este însoțită ba chiar prezent de dragostea de neam, credință în interesele naționale și dorul unei mai bune patrii pentru mulți lucrători și bopor. Erau calitățile căștigate în școală, niterști cari trebuiau să pătrundă adînc în pîturile neamului românesc veni în 1885 laș. școlară. El locuia prof. V. Boneu în localitatea gari harta României. Când cei din univ. Novacovici, Scurtu și Ștef. Brad să depună o cununa de laur pe mormîntul lui „Avra casa prof. V. Boneu se făcu un color care fu aruncat pe piața de cea cel purtau, pentru a putea urmărirea jandarmilor ungures deșpă de cei trei studenți se astăzi în biserica din Tebea.

Iată cine a fost profesorul Vasile în viața sa. A fost profesorul omul model. Voi elevi cari av...

stăpînii intelectuali ai românismului de care au lăsat în urmă activitatea sa...

ca în numele corpului profesoral alături de care ai muncit în numele marelui gimnaziu...

Noul dispozitiv pentru buna funcționare a posturilor de radio

Mari manevre rusești de-a lungul Nistrului

Turcia nu ia parte la discuțiunile chestiunii Mossul

Constituirea consiliului comunal

Vineri, după amiază la orele 3 s'a ținut în sala de festivă a primăriei con-

no mică, financiară și culturală a orașului Arad și le dorește spor la muncă.

Direcțiunea generală a poștelor a luat o nouă serie de măsuri pentru a asigura cu strictețe, respectarea legii pentru folosința radote-befoniei în România.

Statele- Unite vor construi 2.200 de avioane militare

Comunicarea telegrafică din 4 Martie a fost primită de guvernul turc de-abia în seara de 6 Martie.

INFORMAȚIUNI

Dela Despărțământul „Astra” Arad

Duminecă la 14 Martie ora 5 d. m. dl. Ștefan Ștefăruțiu stralucit publicist și confes-

Chestiunea majorării locurilor din Consiliul Societății Naționale provoacă discuțiuni dificile

Geneva. — Consiliul Ligei Națiunilor s'a întrunit ieri într-o ședință oficială, fără reprezentanții Germaniei.

Orice nereguli sau contradicțiuni vor fi constatate prin dresare de probe verbale, aparatele se vor confisca, antenele vor fi demontate, iar materialul lor de accezi confiscat.

Stabilirea paternității în Grecia

Salonic. — La ministerul de justiție se lucrează la un proiect de decret lege, care autoriză cercetarea paternității copiilor naturali.

Convocare

Societatea invalizilor din războiu filiala Arad, prin aceasta roagă on. membri ai

D. Bethlen acuză dela Geneva

Budapesta. — Conte Bethlen a dat ziarului „Berliner Tageblatt” un interview, în care se declară total nemulțumit de Liga Națiunilor.

Descoperirea unui tablou de Rafael

Brașov. — Din Secuime ne vine știrea că la Gheorgheni s'a descoperit un tablou original de Rafael.

ARTISTICE-CULTURALE

Mari sărbători muzicale

Opera Română — la Arad —

DIN JUDEȚ Cerc cultural

În 7 a luni curente membrii cercului cultural învâțătoresc din „Circumscripția R. doa” IV Văradia-de-Murăș...

Discuțiile reformei electorale

Delegația majorității, formată din d. n. N. Ștefănuțiu, Tancred Constantin, I. N. Florescu, C. Dimitriu și Tr. Lalescu și

Comitetul politic al Adunării a aprobat în unanimitate admiterea Germaniei în Liga Națiunilor.

Descoperirea unui tablou de Rafael

Brașov. — Din Secuime ne vine știrea că la Gheorgheni s'a descoperit un tablou original de Rafael.

Un dirigibil american căzut în mare

New York. — Din New-Port se anunță că dirigibilul T. 45, din armata americană a căzut în mare.

Descoperirea unui bronz de Phidras?

Roma. — Făcându-se niște săpături la Pompei, s'a descoperit o statuie, care se crede că e operă a lui Phidras.

Electricizarea țării

În ziua de 15 Martie vor sosi în țară expedițiunile străine ce urmează să ia parte la lucrările de electricizare a țării.

India subminată de organizații secrete

Londra. — Partidul Swaradyștilor a pătruns în parlamentul din Delhi, după șeful lor, Daudimobil al aflatui guvernul să ia

După constituirea guvernului Briand

Paris. — „Petit Parisien” arată că dl. Briand, în lucrările sale pentru constituirea guvernului, oferise portofoliul finanțelor dlui Caillaux.

Un dirigibil american căzut în mare

New York. — Din New-Port se anunță că dirigibilul T. 45, din armata americană a căzut în mare.

Moartea notarului Iancu Lupu

Notarul cercul al Cădelui Iancu Lupu decedat de 51 ani după o îndelungată boală a încetat din viață.

Un proces de 80 de milioane la tribunalul Arad

Germania a predat (omisi) de reparațiuni contul deșeurilor 58.000 acțiuni ale societății Arad-Cend, acțiuni care au fost cumpărate apoi la licitație publică în

India subminată de organizații secrete

Londra. — Partidul Swaradyștilor a pătruns în parlamentul din Delhi, după șeful lor, Daudimobil al aflatui guvernul să ia

Viscol și zăpadă în Germania

Berlin. — Dealungul coastei mării Nordice, precum și în partea vestică a Mării Baltice, domnesc uragane puternice însoțite de ploaie și ninsoare.

Gh. Maior: Mănăstirea Argeșului (5 acte)

Legenda Mănăstirii Argeșului a ispitit, în timpul din armă, pe mulți dintre scriitorii noștri.

Moartea notarului Iancu Lupu

Notarul cercul al Cădelui Iancu Lupu decedat de 51 ani după o îndelungată boală a încetat din viață.

Un proces de 80 de milioane la tribunalul Arad

Germania a predat (omisi) de reparațiuni contul deșeurilor 58.000 acțiuni ale societății Arad-Cend, acțiuni care au fost cumpărate apoi la licitație publică în

India subminată de organizații secrete

Londra. — Partidul Swaradyștilor a pătruns în parlamentul din Delhi, după șeful lor, Daudimobil al aflatui guvernul să ia

x „Scrisori întârziate” Azi la cinematograful Apollo

Manul vestit al lui Elisabeta H ykoga a fost tradus mai în toate limbile cunoscute.

Gh. Maior: Mănăstirea Argeșului (5 acte)

Legenda Mănăstirii Argeșului a ispitit, în timpul din armă, pe mulți dintre scriitorii noștri.

Un proces de 80 de milioane la tribunalul Arad

Germania a predat (omisi) de reparațiuni contul deșeurilor 58.000 acțiuni ale societății Arad-Cend, acțiuni care au fost cumpărate apoi la licitație publică în

Un proces de 80 de milioane la tribunalul Arad

Germania a predat (omisi) de reparațiuni contul deșeurilor 58.000 acțiuni ale societății Arad-Cend, acțiuni care au fost cumpărate apoi la licitație publică în

India subminată de organizații secrete

Londra. — Partidul Swaradyștilor a pătruns în parlamentul din Delhi, după șeful lor, Daudimobil al aflatui guvernul să ia

x „Dama Capricioasă” la Urania

Azi Sâmbătă reprezintă cinematograful Urania filmul din șase acte „Dama Capricioasă” o comedie foarte interesantă

Gh. Maior: Mănăstirea Argeșului (5 acte)

Legenda Mănăstirii Argeșului a ispitit, în timpul din armă, pe mulți dintre scriitorii noștri.

Un proces de 80 de milioane la tribunalul Arad

Germania a predat (omisi) de reparațiuni contul deșeurilor 58.000 acțiuni ale societății Arad-Cend, acțiuni care au fost cumpărate apoi la licitație publică în

Un proces de 80 de milioane la tribunalul Arad

Germania a predat (omisi) de reparațiuni contul deșeurilor 58.000 acțiuni ale societății Arad-Cend, acțiuni care au fost cumpărate apoi la licitație publică în

India subminată de organizații secrete

Londra. — Partidul Swaradyștilor a pătruns în parlamentul din Delhi, după șeful lor, Daudimobil al aflatui guvernul să ia

x „Dama Capricioasă” la Urania

Azi Sâmbătă reprezintă cinematograful Urania filmul din șase acte „Dama Capricioasă” o comedie foarte interesantă

Gh. Maior: Mănăstirea Argeșului (5 acte)

Legenda Mănăstirii Argeșului a ispitit, în timpul din armă, pe mulți dintre scriitorii noștri.

Un proces de 80 de milioane la tribunalul Arad

Germania a predat (omisi) de reparațiuni contul deșeurilor 58.000 acțiuni ale societății Arad-Cend, acțiuni care au fost cumpărate apoi la licitație publică în

Un proces de 80 de milioane la tribunalul Arad

Germania a predat (omisi) de reparațiuni contul deșeurilor 58.000 acțiuni ale societății Arad-Cend, acțiuni care au fost cumpărate apoi la licitație publică în

India subminată de organizații secrete

Londra. — Partidul Swaradyștilor a pătruns în parlamentul din Delhi, după șeful lor, Daudimobil al aflatui guvernul să ia

x „Dama Capricioasă” la Urania

Azi Sâmbătă reprezintă cinematograful Urania filmul din șase acte „Dama Capricioasă” o comedie foarte interesantă

Gh. Maior: Mănăstirea Argeșului (5 acte)

Legenda Mănăstirii Argeșului a ispitit, în timpul din armă, pe mulți dintre scriitorii noștri.

Un proces de 80 de milioane la tribunalul Arad

Germania a predat (omisi) de reparațiuni contul deșeurilor 58.000 acțiuni ale societății Arad-Cend, acțiuni care au fost cumpărate apoi la licitație publică în

Ultima oră

Neînțelegeri la Liga Națiunilor GENEVA. — Situația e foarte calmă și nu se află teren de înțelegeri.

Convenția româno-polonă BUCUREȘTI. — După știrea ziarului „Cuvântul” — care e informat din cercurile diplomatice — subscrierea convenției româno-polonă s'a amânat din pricina greutăților cari au întâmpinat Polonia la Liga Națiunilor.

Corpurile legiuitoare

Parlamentul va funcționa până în ziua de 27 Martie

Camera

Sedința dela 10 Martie

DI EM. ANTONESCU afirmă că mandatul își face existența din momentul când țara l-a dat.

Durata parlamentului nu va putea fi schimbată printr-un singur vot al adunării, fără ca guvernul să fie expus la revizuirea instanței juridice.

A luat cuvântul apoi dl Mircea Djuvara.

DI GR. IUNIAN crede că moțiunea prezentată de dl Djuvara tinde să reglementeze un text constituțional. Aceasta nu se poate face decât pe cale de lege.

Răspunsul dlui ministru N. D. Chirculescu

DI N. D. CHIRCULESCU, ministrul Muncii și ad-interim la justiție, scoțeste chestiunea atât de desbatută și atât de simplă a înțelegerii unui articol din constituție ca complet elucidată pentru orice om cu bun simț și cu nepărtinire.

În stat continuă dsa — funcțiunile care se îndeplinesc sunt funcțiuni reale și efective. În stat funcțiunile se îndeplinesc cel puțin în viața constituțională de organisme (cărora constituția le dă ființă și care nu se pot pricepe decât numai sub aspectul lor de funcțiuni și sub rostul pe care-l îndeplinesc în Stat.

Nu concepe nimeni că simplul mandat dat a creat o obligațiune sau crează însăși instituția. Luați natura mandatului deputatului în concepțiunea a celor care îl dau și veți explica rostul lui. Că toți cetățenii sunt chemați ca să dea mandat deputaților aceasta înseamnă că ei le dau mandat cu o anumită înscătinare: să ia parte la opera de legiferare — operă care nu se poate face decât de corpul constituit. Aceasta e funcțiunea deputatului, care în afară de Camera nu are nicio funcțiune de îndeplinit în viața constituțională.

Dar s'a vorbit de imunitatea deputatului. Dacă ar fi fost într'adevăr înaltate de desăvârșire a sesiunii parlamentare, atunci ar fi fost motiv de discuțiune, dar el nu o are decât în timpul sesiunii și nu are nici un privilegiu deosebit, ci este tratat ca orice cetățean în timpul de după sesiune deci cu atât mai mult, în timpul de

când a fost ales până începe să funcționeze.

S'a afirmat că noi suntem Camera ordinară și prin urmare n'am avea putere să interpretăm ceea ce a făcut Constituția. De unde a luat dsa aceasta? Din faptul că în vechea Constituție era stabilit că o Camera constituțională înădă ce își îndeplinește lucrările pentru care fusese convocată se transformă în Camera ordinară.

Dar din punct de vedere al dreptului public mai există Constituția din momentul unirii, mai există ea pentru țara noastră? În sedința memorabilă dela 1 Decembrie 1919, în sala Atheneului, când s'a votat unirea tuturor provinciilor, era un lucru stabilit: Rege comun, parlament comun teritoriu comun. Constituția nu era și Adunarea a fost și este încă constituțională. Este principiul acesta că oricând o constituție e răsturnată, fie printr'o revoluție fie prin schimbarea completă a ordinii sociale și politice, prima adunare care se poate e o Adunare ordinară și prin faptul că e aleasă poporului, exercită deplină suveranitate, e o adunare constituțională, poate să și dea Constituția, poate să schimbe Constituția și nu poate să fie împiedicată în această prerogativă de putere, de cât întrucât există o Constituție care îi ridică dreptul de a face o Constituție.

Camera, în principiu, oricare ar fi, are primul drept de a exercita suveranitatea națională pe toate țărniurile întrucât nu este țărniurită de o constituție, dar când există, nu poate trece peste acest principiu.

În constituția noastră e prevăzută un termen. Legea electorală noi suntem în drept să o facem. Suntem în drept să spunem și cum interpretăm textele, fiindcă noi suntem în drept să stabilim azi și pentru viitor.

D. N. D. Chirculescu încheie arătând că guvernul actual bazat pe constituția sa care-l împiedică să facă acte anarhice și pe convingerea că prin ceace face realizează o operă justă din punct de vedere constituțional, afirmă că se poate pași, cu toată constituția, mai departe la lucrările acestui parlament. (Apl.)

Se pune la vot moțiunea propusă de dl Djuvara, referitoare la fixarea duratei Parlamentului până la 27 Martie.

Moțiunea e admisă cu 128 pentru și 1 contra.

Sedința dela 11 Martie 1926

Sedința se deschide la orele 3 d. s. Prezidează d. Iorgu Tomș, vicepreședinte.

Pe banca ministerială sunt prezenți dnii Vintilă Brătianu, N. N. Săveanu, G. Ciopăianu, G. Tătărescu, N. D. Chirculescu.

D. I. GRĂDIȘTEANU dă citire, în traducere a unui manifest în limba germană, tipărit cu prilejul alegerilor comunale din orașul Brașov. Manifestul conține însuște grosolane la adresa românilor, cari sunt tratați drept „dușmanii de moarte ai sașilor” etc.

D. I. GRĂDIȘTEANU cere să se deschidă urgent o anchetă spre a se descoperi vinovații cari trebuie să aspu pedepsiți.

D. HANS OTTO ROTH, intrerupând desmiute categoria că un astfel de manifest ar emana dela sași și infierează cu hotărâre pe autorii.

C. G. TĂTĂRESCU, subsecretarul de stat al ministerului de interne, spune că a luat de două zile cunoștiță de acest manifest și că a ordonat urgent anchetă. Până azi autorii lor n'au fost încă descoperiți.

Dsa în act că reprezentanții autorizați ai sașilor din Parlament se desolidarizează de o acțiune atât de condamnabilă, infierând indignați pe autorii ei. Această atitudine tranșează chestiunea. (Apl.)

Senatul

Sedința dela 11 Martie 1926

Sedința se deschide la orele 3 și 45 minute sub prezidenția dlui C. Nicolăescu.

Pe banca ministerială dnii I. G. Duca, Al. Lapdănu, N. N. Săveanu.

DI I. G. DUCA, ministru de externe, depune proiectul pentru ratificarea tratatului de arbitraj româno-elvețian încheiat la 3 Februarie 1925.

D. C. ANGELESCU, partidul național, spune că s'au împlinit 4 ani dela alegerea Parlamentului. Ce părere are asupra acestei chestiuni biroul Senatului?

DI C. I. NICOLĂESCU, președinte: Domnilor senatori, biroul D. a examinat chestiunea care se pune astăzi și el are părerea sa care este în perfectă concordanță cu punctul de vedere adoptat în moțiunea de ieri a Camerei Deputaților.

DI C. ANGELESCU, național, spune că nu se împacă cu un asemenea răspuns. Dar recitează apoi toate argumentele aduse, în această privință, în Adunarea Deputaților, de către reprezentanții opoziției.

DI C. DIȘESCU spune că nu trebuie niciodată confundată mentalitatea spiritului juridic cu mentalitatea spiritului politic.

O constituția poate să și prelungească existența cât vrea. Noi însă, în constituția noastră, n'am vroit să uzăm de acest drept. (Aplauze). Acum se pune întrebarea care este data expirării mandatului. Această dată este împrecisă.

Senatul trebuie să lucreze împreună cu Camera. Dacă Adunarea a spus 27 Martie și noi am spus 7 Aprilie s'au 11 Martie, cum dorim dv., nu vă închipuiți unde o să ajungem?

Odată ce Camera deputaților, care are în mână legea electorală, a fixat o zi, noi nu putem trece peste hotărârea ei. Aceasta este o Adunare Națională și ea poate să fixeze data pe care o crede mai exactă. (Aplauz.)

DI I. G. DUCA, ministru de externe, spune că în urma explicațiilor juridice date de dl președinte și de dl Dișescu, guvernul se asociază la aceste păreri și roagă Senatul să voteze moțiunea care s'a depus pe birou.

DI PREȘEDINTE NICOLĂESCU citește moțiunea în cuprinderea următoare: „Senatul având în vedere dispozițiunile Constituției și prevederile regulamentului Senatului consideră că ultima zi a acestei legislaturi este ziua de 27 Martie 1926 inclusiv.”

Moțiunea se votează cu 87 bile albe, contra 1 neagră.

Sedința se ridică la ora 4.40.

Economice

Starea viilor în țară

Ca urmare la comunicatul dat anterior privind la daunele cauzate viilor de șes de către gerul din iarnă aceasta, care comunicat s'a publicat în ziare cu data de 1 Martie curent, se face cunoscut că din rapoartele primite din restul de 24 județe viticole, din țară rezultă următoarea situațiune:

Au suferit de ger viile de șes: ămașe neîngropate din județele: Botoșani, Ilfov, Teleorman, Vlașca, Orhei, Dâmbovița și Satu Mare.

Aceste pagube au fost mai mici în județele din Câmpia Munteniei, și Satu Mare, pe când în Botoșani, Orhei și Dâmbovița pagubele se cifrează până la 80 la sută din echii de pe coarde.

Privită în total, situația viilor din țară în urma gerurilor din iarnă curentă, rezuță că din 56 județe viticole 40 au scăpat cu pierderi foarte mici iar din cele 16 care au

avut de suferit, județele Muscel, Vâlcea, Cetate-Albă, Botoșani, Dâmbovița au suportat pierderile mari.

Devizele și val

Răd. 12 Martie 1926

BURSA	
Deschidera	
Zurich	123.63
Berlin	208.10
Amsterdam	519.37
New-York	2525.25
Londra	1883.50
Paris	2085. —
Milano	1538.50
Praga	72.80
Budapesta	912.50
Belgrad	217.50
București	65.50
Varșovia	73.20
Viena	—

Cursul devizelor București

pe ziua de 12 Martie 1926

Paris	...
Berlin	...
Londra	...
New-York	...
Italia	...
Elveția	...
Viena	...
Praga	...
Budapesta	...

Valute

	Curs
Napoleon	870. —
Elvețieni	45.50
Mărci	56. —
Leva	165. —
Lire otomane	119. —
Sterline	1150. —
Francezi	8.75
Italiani	9.42
Drachme	2.85
Dinari	4.08
Dolari	238. —
Marca poloneză	—30.50
Coroane austriacă	—33.50
„ maghiară	—33.50
„ cehoslovacă	7.00

Fabrica de Împletituri și Tricotage din Arad S. A.

Convocare.

D-nii acționari ai FABRICII DE ÎMPLETITURI și TRICOTAGE din ARAD S. A. Arad, sunt convocați în

adunare generală ordinară

pentru ziua de 14 Martie a. c. la ora 10 dimineața la sediul societății Arad, Str. Penș Curcanul No. 7.

ORDINE DE ZI.

1. Darea de seamă a Consiliului de Administrație și raportul Cenzorilor pe anul 1925.
2. Aprobarea Bilanțului, Contului de profit și pierdere și descărcarea consiliului de administrație, comitetului de direcțiune și cenzorilor de gestiunea lor.
3. Distribuirea beneficiului conform statutului.
4. Alegerea a 4 membrii în Comitetul de cenzori pe anul 1926.
5. Modificarea art. 13 din statute.
6. Alegerea unui nou membru în consiliul de administrație pt un timp de 3 ani.

Pentru a putea lua parte la adunarea generală ordinară, domnii acționari sunt rugați a depune acțiunile la Banca Românească din București, la sucursala acesteia din Arad la sediul fabricii Arad, până în ziua de 12 Martie a. c. ora 18.

Consiliul de Administrație

ACTIV

Bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1925

Casa	—	416.442,98	Capital	—	15.000,00
Terenuri	—	108.430,60	Fond general de rezervă	—	978,57
Imobile	—	6.551.538,25	Fond de amortizare	—	6.108,00
Mașini	—	7.652.241,86	Fond de pensiune al funcționarilor	—	612,99
Mărfuri fabricate	—	8.080.466,50	Rezerve pentru creanțele dubioase	—	1.285,80
Materii prime	—	4.172.951,69			
Materiale diverse	—	3.227.849,91			
Combustibil	—	248.760, —			
Uleiuri	—	47.341,90			
Instalațiuni mobile și mobilier adție	—	3.235.749,96			
Efecte publice și acțiuni	—	460.000, —			
Debitori pentru mărfuri	42.860.007,26				
Debitori avans as. mas. și mat. prim	270.385,03	43.130.392,29			
Cauțiuni furnizori	—	5.350, —			
		77.337.515,94			

Președinte: V. Goldiș m. p.

Director general: Iuliu Răz m. p.

Director comercial: N. Șerbanescu m. p.

Administratori delegați: Dr. M. Mărcuș m. p.

Dr. Alexandru Răz m. p.

CENZORI:

Em. Comșa m. p.

G. Dumitrescu m. p.

A. Serb m. p.

M. Reusz m. p.